

A Fővárosi Törvényszék

dr. Bieber Ivóna ügyvéd (Bieber Ügyvédi Iroda, székhely:
által képviselt

felperesnek

a kamarai jogtanácsos által képviselt

Rendőr-főkapitányság

alperes ellen

személyiségi jog megsértésének jogkövetkezményei érvényesítése iránt indított perében
meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy tizenöt napon belül, magánlevélben kérjen bocsánatot a felperestől azért, mert **megsértette felperes emberi méltóságát és személyes szabadságát** azzal a magatartásával, hogy 2023. május 9-én jogalap nélkül átvizsgálta a felperes ruházatát, előállította és zaklatás vétségének elkövetésével gyanúsította meg, valamint **megsértette jóhírnevét** azzal, hogy 2023. május 15-én valótlanul tájékoztatta arról Budapest Önkormányzatának Polgármesterét, hogy felperes az önkormányzati lakás lakójaként zaklatás vétségét követte el.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000.- (egymillió) forint sérelemdíjat.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 630.000.- (hatszázharmincezer) forint perköltséget.

A bíróság a felperes keresetét azt ezt meghaladó részben **elutasítja.**

A le nem rótt 60.000 (hatvanezer) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet a személyi szabadság megsértését megállapító részében, valamint 100.000.- (egyszázezer) Ft sérelemdíj erejéig fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet a Fővárosi Törvényszéken kell az elektronikus kapcsolattartást választó, illetőleg arra kötelezett félnek elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéletáblához címezve.

A másodfokú eljárásban a jogi képviselőt kötelező, ezért a fellebbezést benyújtó félnek jogi képviselőt szükséges meghatalmaznia. Ha a fellebbezést benyújtó fél jogi képviselővel nem rendelkezik, a fellebbezést a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja. A fellebbezést benyújtó fél pártfogó ügyvédi képviselőt biztosítása iránti esetleges kérelmét a jogi segítségnyújtó szolgálatnál terjesztheti elő.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti. A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

I n d o k o l á s

[1] A felperes feleségével, valamint -a perbeli esemény szempontjából jelentős időpontban- másfél éves gyermekével a szám alatti ingatlanban, az önkormányzattól bérelt lakásban élt.

[2] A társasházban az egyes lakók között konfliktus alakult ki, ezért 2022. augusztus 12-én néhányan a Önkormányzat jegyzőjéhez fordultak az egyik bérlő kutyájának nyugalmat zavaró tevékenysége miatt. A Polgármesteri Hivatal Hatósági Főosztálya eljárást folytatott le a bejelentéssel érintett lakó ebtartásával kapcsolatosan. 2022. augusztus 18-án az állattartás körülményeinek vizsgálatával kapcsolatos hatósági ügyben szemlét rendelt el a Polgármesteri Hivatal, majd tájékoztatást adott, hogy eljárás indításra okot adó körülményt nem tapasztalt.

[3] Ezt követően az érintett lakó 2022. november 18. napján a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendőrkapitányság vezetőjéhez fordult és feljelentést tett a sérelmére, valamint édesanyja sérelmére elkövetett folyamatos jogsértések miatt. Előadta, hogy az egyik lakó már 10 éve folyamatosan hergeli a lakókat, fenyegetőzik, feszültséget kelt. A felperes 2-3 éve költözött ugyanebbe a házba. A feljelentő többféle sérelmet rögzített beadványában, levéltitok megsértését, hatóság félrevezetését, valamint zaklatást, kényszerítést és garázdaságot rótt a feljelentéssel érintettek terhére.

[4] A felperessel kapcsolatosan előadta, hogy rendszeresen utána jön, amikor sétálni megy a közeli parkba, ilyenkor messziről figyeli. Az is előfordult, hogy kora reggeli kutyasétáltatásra induláskor a kapu mögül ugrott elő, hogy megijessze, vélhetően támadást kiprovokálva. A feljelentésben egy másik esetet is felemlített, amely szerint 2022. november 12-én a felperes házastársával szóváltásba keveredett, amikor megjelent a felperes, majd hangosan kiabált vele és a korlátot rúgta.

[5] A feljelentés kapcsán a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályvezetője zaklatás vétsége miatt 2022. december 8. napján nyomozást rendelt el. A büntetőeljárás során a hatóság tanúkat hallgatott ki, okiratokat szerzett be, majd 2023. május 9. napján adatgyűjtést végeztek a felperes lakcímén, ahol csak felesége és gyermeke tartózkodott. A rendőrök bementek lakásába, majd megkérték a felperest feleségét, hogy hívja fel a telefonon. A felperes ekkor egy óvodában végzett kerti munkát.

[6] Ezt követően a rendőrök megjelentek a szám alatt, ahol találkoztak a felperessel. Közölték az intézkedés okát, igazoltatást követően megállapították a személyazonosságát, majd átvizsgálták a ruházatát, nála a közbiztonságra veszélyes eszközt nem találtak. A rendőrök felszólították a felperest, hogy a cipőjét is vegye le és azt a földhöz üsse. Az esetet az óvoda előtt tartózkodó emberek is láthatták.

[7] Ezt követően a felperest az elől 14 óra 40 perckor előállították a rendőrkapitányságra, ahol az előállító helyiségbe helyezték el 15 óra 08 perckor, közben cipőjét nem viselhette, ezért mezítláb volt, majd gyanúsított kihallgatása 15 óra 42 perctől kezdődött és 16 óra 30 perckor vitték vissza az előállító egységbe és 16 óra 45 perckor történt meg a szabadon bocsátása.

[8] 2023. május 15-én a Rendőr-főkapitányság levelet írt kerületi polgármesternek, amelyben tájékoztatta, hogy feljelentése alapján eljárást folytatnak zaklatás vétségének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen, aki 2022. november 18-án és édesanyja sérelmére zaklatás vétségét követte el. Az eljárás során beazonosításra került az elkövető felperes, aki szintén az önkormányzati lakás lakója. A tájékoztatás értelmében nevezett viselkedése negatív hatással van a lakókörnyezetre, átiratukat az esetleges további intézkedések megtétele végett küldték meg.

[9] A gyanúsítás ellen a felperes panasszal élt, mivel az abban foglaltakat nem tartotta valósnak. A panasz kapcsán a Budapesti Ügyészség járt el és a számú határozatában annak helyt adott, megállapította, hogy a felperes az eljárásnak gyanúsítottként nem alanya. Kifejtette, hogy a panasz alapos, mert a Be. 222. § (1) bekezdése alapján megjelölt bűncselekmény a zaklatási időpontok, alkalmak pontos dátum-, idő szerinti meghatározása, azok számszerűsége, gyakorisága alapján állapítható meg, a felperessel közölt tényállítás pedig összesen egy alkalmat nevesített.

[10] A felperes képviselője 2023. június 2. napján az előállítás jogalapja, időtartama, a ruházat átvizsgálása, valamint a magánlakásban történt intézkedés miatt panasszal élt és kérte a rendőrkapitányság vezetőjét, hogy állapítsa meg, hogy ezen jogszerűtlen intézkedések megsértették a felperes emberi méltóságához, személyi szabadsághoz, a tulajdonhoz és a magánélethez való alapvető jogait, és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

[11] A Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendőrkapitányságának vezetője a panasznak helyt adott. Kifejtette, hogy az előállítás intézkedés során a Rendőrségről szóló 1994.

évi XXXIV. törvény (Rtv.) 33. § (2) kezdés b) pontját az intézkedő rendőrök helytelenül alkalmazták, a folyamatban levő büntetőeljárásban a felperes jelenléte, a végrehajtani kívánt eljárási cselekménynél kevesebb korlátozással járó más módon is biztosítható lett volna, azonban a büntetőeljárásra vonatkozó eljárási szabályok szerint ez kimutathatóan nem történt meg. Nem állt fenn továbbá olyan körülmény sem, amely a felperes személyes szabadságának azonnali korlátozását indokolta volna. Az előállítás jogalapjaként alkalmazott jogszabályhely a személyi szabadság korlátozása során alapvetően mérlegelést biztosít az intézkedő rendőrnek az arányosság figyelembevételével, ugyanakkor az arányosságra vonatkozó rendelkezések kötelezően írják elő a kevésbé korlátozó intézkedések alkalmazását. A panaszt e tekintetben megalapozottnak találta, figyelembe véve azt, hogy a személyi szabadság korlátozásának jogalapja jogszerűtlen volt, és a további panaszpontok a korlátozó intézkedéshez közvetlenül kapcsolódtak, ezért azoknak a részletes elbírálását mellőzve adott helyt. Kiemelte, hogy az alapjogi sérelmek elbírálása nem tartozik a panaszok jogorvoslati rendszerébe, csak annak megállapítása, hogy mely intézkedés minősül alapjogot sértőnek.

A felperes keresete

[12] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy alperes megsértette felperes emberi méltóságát és személyes szabadságát, azzal a magatartásával, hogy 2023. május 9-én jogalap nélkül átvizsgálta a felperes ruházatát, előállította és zaklatás vétségének elkövetésével gyanúsította meg, majd megsértette jóhírnevét azzal, hogy 2023. május 15-én valótlannal arról tájékoztatta Budapest Önkormányzatának Polgármesterét, hogy felperes az önkormányzati lakás lakójaként zaklatás vétségét követte el, és viselkedése negatív hatással van a lakókörnyezetre. A jogkövetkezmények körében kérte az alperestől, hogy magánlevélben kérjen bocsánatot tőle. Pontosított keresetében a sérelemdíj iránti igényét akként jelölte meg, hogy az előállítás és fogvatartás körülményeire tekintettel 600.000,- forint, a gyanúsítás miatt 100.000,- forint, míg a jóhírnev sérelme miatt 300.000,- forint sérelemdíjra tartott igényt.

[13] A tényállás körében előadta, hogy a _____ szám alatti ingatlan bérlői bejelentést tettek a kerületi jegyző felé, azt panaszolva, hogy a lakóközösség egyik tagja, _____ nem tartja be a felelős ebtartás szabályait, amelyre tekintettel az önkormányzat munkatársai helyszíni szemlét tartottak a társasházban.

[14] _____ 2022. november 18-én kelt beadványában feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, amelyben azt állította, hogy lakóközösség rendszeresen tart megbeszéléseket bejáratí aajtaja előtt, amelynek témája, hogy mit találjanak ki velük szemben, hogy megnehezítsék, megkeserítsék az életüket, elüldözzék őket. A megbeszéléseiken a lakásban tartózkodó kutyát ilyenkor folyamatosan próbálják hergelni, nyávogó, más különböző hangokkal. A feljelentésben megnevezte a felperest is, aki messziről figyel, mikor sétálni megy és előfordult az is, hogy a kapu mögül ugrott elő, hogy megijessze. Sérelmezte, hogy egy másik eset során a felperes és családja nem tudott kijönni a lakásból, mert tartott a kutyájától, amely miatt a felperes trágár módon üvöltözött a feljelentővel.

[15] A rendőrkapitányság nyomozást rendelt el a feljelentés alapján, majd a felperes a büntetőeljárásról mindaddig nem tudott, amíg meg nem jelentek a rendőrök 2023. május 9-én, először otthonában, majd munkahelyénél és be nem vitték a rendőrkapitányságra azt követően, hogy a _____ előtt igazoltatták a munkatársak és a gyerekekért érkező szülők szeme láttára, ruházatát átvizsgálták, cipőjét levetették és arra utasították, hogy vágja azt földhöz. A rendőrkapitányságon az előállító fogdán helyezték el, a vizes cipőjét -amely munkája alatt ázott

át- levette a fogdába helyezés előtt és a rendőröktől kapott pokrócra tette a vizes lábát a várakozás ideje alatt.

[16] Gyanúsított kihallgatására 15 óra 42 perckor került sor, ekkor derült ki számára, hogy egy szomszédok közti vita áll a feljelentés hátterében, amely miatt zaklatás vétségével gyanúsították. A gyanúsítás szövege szerint megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2022. november 12-én a délelőtti órákban a sértett felé kiabált, hogy félnek a sértett kutyájától, a felperes a sértett ajtaja előtt folyamatosan hergelte a sértett kutyáját nyávogással és flakon csattogtatással. 2022. november 12-én a sétálásból visszaérkezett sértettnek hangosan kiabálta, hogy félnek a kutyájától, majd hangosan kiabálták, hogy költözzön el, mert félnek a kutyájától. A sértett édesanyját demens öregasszonynak szólították. A sértett hallotta, amint azt mondta, hogy a család gyarapodni szeretne, ezért zaklatja, mert szükségünk van a sértett lakására. A felperes a gyanúsítással szemben panasszal élt, amelynek az ügyészség helyt adott. A kihallgatást követően a felperest szabadon bocsátották, a személyi szabadságának korlátozására 14 óra 40 perctől 15 óra 45 percig került sor. Jogalapjaként a rendőrség az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontját jelölte meg.

[17] A gyanúsítás elleni panasz elbírálása előtt egy nappal a rendőrkapitányság tájékoztatás tárgymegjelöléssel levelet küldött a kerületi polgármesternek, amelyben megnevezte a felperest, mint cselekmény elkövetőjét. További tájékoztatást a rendőrség nem adott az önkormányzatnak.

[18] A felperes a rendőrségi intézkedéssel szemben panasszal élt, melyben előadta, hogy jogszerűtlen volt az előállítás és ruházatzvizsgálás és a magánlakásban történt intézkedés. A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője pedig 2024. január 29-én kelt határozatában helyt adott a panasznak. A felperes 2024. február 26-án egyezségi ajánlattal kereste meg az alperest köztük megegyezés nem jött létre.

[19] A felperes keresete jogalapjaként a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését, 2:43. § b) pontját, 2:45. § (2) bekezdését, 2:51. §-át jelölte meg és hivatkozott a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésére és 6:532. §-ára.

[20] A jogellenesség körében kifejtette, hogy az alperes alárendelt szerveinek beosztottjai megsértették a felperes emberi méltóságát, a személyes szabadsághoz- és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. A személyes szabadság körében a jogellenességet álláspontja szerint az alperes maga is elismerte a panasznak helyt adó határozatával. Kifejtette, hogy a felperes előállítása jogsértő volt, mivel tévesen határozták meg annak a jogalapját, hiszen megindult büntetőeljárás során a nyomozás tárgyát képező bűncselekményre tekintettel a gyanúsított kihallgatás céljából való előállítása nem közigazgatási, hanem nyomozati cselekmény, ezért előállítás esetén csak a büntetőeljárásról szóló törvényre lehet hivatkozni, ami azért fontos, mert a büntetőeljárásról szóló szerinti előállításra erősebb garanciális szabályok vonatkoznak. Ebből következik, hogy a gyanúsítottkénti kihallgatás elsősorban idézésre történik, majd ennek eredménytelensége esetén lehet továbblépni. Álláspontja szerint semmilyen célszerűségi szempontok nem támasztották alá azt, hogy mellőzte a rendőrség az idézést, az előállítás -amelyre a büntetőeljárás elrendelését követő 5 hónappal került sor- szükségessége nem igazolt. Az előállításig eltelt időnek pedig a jogszerűség szempontjából jelentősége van.

[21] Hangsúlyozta azt is, hogy az Rtv. alapján állították elő a felperest, azonban az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a személyi szabadsághoz fűződő jogokat csak a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőrség a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható. Az

előállítás e szakasz szerint legfeljebb 8 órán tarthat, a rendőr pedig az előállított ruházatát átvizsgálhatja.

[22] Hivatkozott az Alaptörvényre, valamint a 13/2001. (V.14.) AB határozatra is, mely szerint a fogvatartás lényegéből következően kizárt a személyi szabadság, a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga. Minden rendőri intézkedés célhoz kötött egy jogállamban, a jogalap nem jelent automatikusan intézkedési kötelezettséget, az csak megteremtette volna az előállítási lehetőséget. A rendkívül csekély tárgyi súlyú bűncselekmény miatt a felperest egy olyan ügyben állították elő, amely büntetőeljárásról az előállítását megelőzően nem is tudott, közben együttműködő volt, ellenállást nem tanúsított, így annak vizsgálata szükséges, hogy az intézkedés idején felmerült konkrét tények ismeretében a rendőrségi intézkedés jogszerű, szükséges és arányos volt-e. Tehát az előállításra csak akkor kerülhet sor, ha minden egyéb intézkedés lehetséges, amennyiben egyéb rendőri intézkedés nem lehetséges és nem alkalmas a cél eléréséhez. Az előállítás jogszerűtlenségéből adódó jogszerűtlen volt a felperes ruházatának átvizsgálása is, hasonlóan annak a módjához, emberi méltóságot sértő módon került rá a sor, a járőkelők szeme láttára, a munkahelye előtti közterületen vetették le vele a cipőjét, amelyet az aszfalthoz kellett ütogetnie.

[23] A gyanúsítással kapcsolatosan kifejtette, hogy ez az előállítástól elkülönülő sérelem, hiszen nem előfeltétele a gyanúsításnak az előállítás, ennek számtalan más oka is lehet. Hivatkozott a Be. 385. § (1) bekezdésére és annak megsértésére, mert bár a felperes nem volt megalapozottan gyanúsítható zaklatás elkövetésével, mégis bűncselekmény elkövetésével gyanúsította meg az alárendelt szerv, amely ellen panasszal élt. Az ügyészi határozat kimondta, hogy az a közölt tényállás alkalmatlan volt a zaklatás bűncselekményének megvalósítására. Kiemelte, hogy a gyanúsításkor közölt tényállás abszurd elemektől sem volt mentes. Előadta, hogy a rendőrség azért is sérelmesen járt el, mert a feljelentés, amelyik név szerint emlegette a felperest egyáltalán nem arra az esetre vonatkozott, amellyel szemben a felperest meggyanúsították.

[24] A Kúria joggyakorlata szerint a ténybeli alaptalan gyanúsítás személyiségi jogot sért. A kellő alap nélküli gyanúsítás nem a becsület védelméhez fűződő jog megsértésének megállapítására, hanem az emberi méltósághoz való jog, mint személyiségi alapjog megsértésére ad alapot, amely álláspontja szerint megvalósult, hiszen minden ténybeli alap nélkül gyanúsította meg a bűncselekmény elkövetésével az alperes a felperest.

[25] Végül a jóhírnév sérelmével kapcsolatosan előadta, hogy a nyomozati szakban levő ügyben tájékoztatták az önkormányzatot arról, hogy a felperest, mint az önkormányzati lakás bérlőit zaklatásos bűncselekmény elkövetőjeként azonosították, akinek viselkedése negatív hatással van a lakókörnyezetre. Hivatkozott az ártatlanság vélelmére, illetve arra, hogy szenzitív adatokkal kapcsolatosan teljesített jogszerűtlen tájékoztatást az alperes, ráadásul úgy, hogy a bűncselekmény elkövetésének tényként történő állítása a felperest sértő tényállítás, a valóság igazolására pedig az ügyészégi panaszt elbíráló határozat áll rendelkezésre.

[26] A felelősséggel kapcsolatosan hivatkozott a Ptk. 6: 548. § (1) és (2) bekezdésére. Kiemelte, hogy az alperes beosztottjai hivatalos eljárásukban jártak el közhatalmat gyakorolva a felperessel szemben. A felperes álláspontja szerint a sérelem rendes jogorvoslással, közigazgatási perben nem volt elhárítható, hiszen az nem tudja a személyiségi jogsértést orvosolni, szubjektív szankciók megállapítására nincs lehetőség. Hivatkozott számos kúriai határozatra, köztük a Pfv.20.168/2017/7. ítéletre, amely alapján a személyi szabadságot korlátozó intézkedés alkalmazása súlyos jogalkalmazási tévedésnek minősül, amely megalapozza a személyiségi jog

megsértésének megállapítását. Kifejtette, hogy ártatlan embert hurcoltak meg mind a Be., mind a Rtv. szabályait megsértve, idézés kibocsátását mellőzve, szükségtelenül állították elő és tartották fogva a felperest. A felróhatóság körében kifejtette, hogy ezen súlyos jogsértést jogalkalmazó szerv követte el, aki napi szinten alkalmazza a Be. és az Rtv. szabályait. Ugyanez vonatkozik az önkormányzat tájékoztatására, a szenzitív adatkörbe tartozó hamis információk rendelkezésre bocsátásával.

[27] A jogsértés jogkövetkezményeként a Ptk. 2:51. § (1) bekezdése szerinti objektív szankcióként egyrészt az elégtétel adását kérte, figyelemmel arra, hogy a jogsértés tényét alperes is elismerte. A panasznak helyt adó határozat az előállítás vonatkozásában, a gyanúsítás jogsértő vonatkozása tekintetében pedig ügyési határozat áll rendelkezésre, míg a jóhírnév megsértésének ténye sem képezheti vita tárgyát. Szubjektív szankcióként sérelemdíjat kért, amely vonatkozásában kiemelte az alperesi exkulpációs bizonyítási kötelezettségét, a jogsértés súlyát tekintve pedig előadta, hogy büntetlen előéletű, ártatlan állampolgárt szégyenítettek meg a munkahelye, a munkatársai, óvodáskorú gyermekek és szülők előtt. Hivatkozott arra, hogy köztudomású tényként fogadható el, hogy a személyes szabadság megsértése súlyos hátrányt jelent az érintett személy számára, amely önbecsülését, társadalmi elfogadottságát kedvezőtlenül érinti. Az is köztudomású tény, hogy a jogsértő rendőri intézkedés az intézkedés alá vont személy számára fokozott pszichés megterhelésben és megszégyenülésben megnyilvánuló nem vagyoni sérelmet okoz. Kiemelte, hogy mindhárom jogsértés fokozott jogalkalmazói felelősségen-, valamint az egész eljárás egy szomszéd abszolút állításain alapul, súlyosbítja jogkövetkezményeket, hogy az önkormányzat a felperes által bérelt lakást tulajdonosa, tehát joggal tartott a felperes attól, hogy a lakásbérleti szerződését felmondja a bérbeadó és elesik a lakás későbbi megvásárlásának a lehetőségétől is.

Az alperes érdemi ellenkérelme

[28] Az alperes érdemi ellenkérelmében részben elismerte a felperes keresetét és nem vitatta azt, hogy a személyes szabadság megsértése körében a kereset jogalapja megalapozott, melyre tekintettel a sérelemdíj összegét 100.000.- forintban elismerte, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

[29] A tényállás körében a tényeket a felperessel egyezően adta elő.

[30] Az alperes vitatta a személyiségi jog megsértését, állítása szerint az emberi méltóságot, mint jogsértést nem lehet megállapítani, nem nevesített személyiségi jog hiányában hívhatná fel a védelmére ezen jogot, ezt támasztja a 8/1990.(IV.23.) AB határozat.

[31] Kiemelte, hogy és a személyi szabadság korlátozására rövid ideig, 15 óra 08 perctől, 16 óra 45 percig 1,5 óra időtartamban került sor. A fennállás álláspontja szerint olyan csekély mértékű, amely sérelemdíj fizetésére is csak rendkívül csekély mértékben adhat alapot.

[32] A jóhírnévhez fűződő sérelem vonatkozásában azt állította, hogy nem valósult meg, a Be. 115. §-ára hivatkozott és a sérelemdíjre vonatkozó kérelem elutasítását kérte, mivel a rendőri tájékoztató levél a tények rögzítésén kívül semmilyen olyan adatot, megállapítást nem tesz, amely a felperest sértő, valótlan tényállítás lenne, álláspontja szerint a levél közokirati jellegéből adódóan a bizonyítási teher visszaáramlik a felperesre.

[33] Hivatkozott a Kúria Pfv.21.290/2021/5. számú precedensképes határozatára, a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt okszerűtlen a levél megfogalmazása. A sérelemdíj

alaptalanságára vonatkozó álláspontját részletesen kifejtette, hivatkozott a Kúria BH 2016/241. számon közzétett eseti döntésére. Hangsúlyozta, hogy csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés jár kártérítési felelősséggel, amely az eset összes körülményét tekintve nem tekinthető annak, mégha a személyiség joga sérült is. Összegezerősítésében is vitatta a sérelemdíjat és azt 100.000,- forintba kérte korlátozni. Munkadíját 50.000,- forintban kérte megállapítani.

A felperes keresete az alábbiak szerint túlnyomó részben megalapozott.

[34] A bíróság a tényállást a felek között folyamatban volt eljárások ténymegállapításai, a rendelkezésre álló okiratok és a felperes személyes meghallgatása alapján állapította meg a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése alapján a Pp. 265. § (1) bekezdésében írt bizonyítási szabály alapulvételével.

[35] Az alperes a felperes keresetét kisebb részben, a személyes szabadság megsértése, mint jogalap és az ezzel összefüggésben felmerült 100.000.- Ft sérelemdíj erejéig elismerte, erre tekintettel a bíróság e körben ítéletét fentiekén kívül nem indokolta a Pp. 347. §. (1) a) pontja alapján.

[36] A felek között nem volt vitatott, hogy a felperessel szemben a perbeli időpontban rendőri intézkedésre került sor, igazoltatását követően a felperest előállították, majd ezen intézkedések megalapozatlanságát több határozat állapította meg. Nem volt vitatott a tájékoztató levél tartalma és megküldése sem.

[37] A felek között elsődlegesen az intézkedések személyiségi jogot sértő jellege és az ezzel okozott sérelem kompenzációjának mértéke – ennek megfelelően pedig a személyiségi jogsértés fennállása és a sérelemdíj jogalapja és annak mértéke volt vitatott.

[38] Azon esetekben, amikor a fél által hivatkozott személyiségi jogsértés közhatalmi tevékenységgel áll okozati összefüggésben, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait szem előtt tartva szükséges vizsgálni a felelősség fennállását.

[39] Az alperes közhatalmi feladatot lát el, a jogszabályban biztosított hatáskörében eljárva a hatósági eljárás keretei között, az eljárási szabályok rendelkezéseinek megfelelően kell meghoznia határozatait és megtenni intézkedéseit. Ha e tevékenysége során kárt, vagy hátrányt okoz és az ezt okozó jogsértésre hivatkozással kerül sor a kereset előterjesztésére, akkor nem hagyhatók figyelmen kívül a Ptk. 6:548 § (1) bekezdésének szabályai. Ez esetben a sérelemdíj iránti igény jogalapja fennálltának megállapításához együtt kell alkalmazni a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdését, valamint a 6:548. § (1) és (2) bekezdését.

[40] A közhatalom gyakorlása során valamely személyiségi jog megsértése miatt a sérelemdíj fizetését megalapozó személyiségi jogot (személyhez fűződő jogot) sértő eljárás, intézkedés esetén, ha csak személyiségvédelmi alapon vizsgálná a bíróság a keresetet, az kiüresítené a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján fennálló kártérítési felelősség intézményét. Mivel a perben a felperes azt állította, hogy az alperes a személyhez fűződő jogait a közhatalom gyakorlása során, egyedi ügyben, aktív jogsértő tevékenységével sértette meg, így a jogvita elbírálásánál a Ptk. 6:548. §-ában írtakra is figyelemmel kellett lenni.

[41] Az állandó és egységes bírói gyakorlat szerint a közigazgatási szerv felelőssége csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés, vagy mulasztás esetén állapítható meg (BH1996.311.).

[42] A felperes keresetét – többek között – a szabálytalan rendőrhatalósági intézkedésre alapította, ennek okán állította személyiségi jogának megsértését. Keresetében meg is jelölte az alperes által megsértett jogszabályokat, Ezen érvényesített normák megsértését érdemben kellett vizsgálni a perben.

[43] Vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze a felperessel szemben alkalmazott rendőri intézkedés jogszerűsége, indokoltsága és célszerűsége. A felperes által előterjesztett panaszok kapcsán ezen kérdések megállapítást nyertek: a Kerületi Ügyészség számú határozatában annak helyt adott és megállapította, hogy a felperes az eljárásnak gyanúsítottként nem alanya. A Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendőrkapitányságának Kapitányságvezetője határozatában megállapította, hogy a rendőrök az előállítás intézkedés során helytelen jogalapot, az Rtv. 33. § (2) bekezdését alkalmazták, amely sem az eljárásnak, sem az arányosság követelményének nem felelt meg.

[44] Mivel a két fenti határozat megállapította az alperesi cselekmények jogellenességét, a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy azok személyiségi jogi sérelmet okoztak-e.

[45] A felperes személyes szabadságának, emberi méltóságának és jóhírnévhez fűződő jogának sérelmét állította és ezek megsértése okán kérte az alperes bocsánatkérését, valamint sérelemdíj fizetésre kötelezését.

[46] A személyiségi jogokon keresztül a polgári jog az egyén különböző érdekeit kívánja megóvni. A Ptk. 2:43. § szakasza exemplifikatív felsorolást ad egyes nevesített személyiségi jogok vonatkozásában, amely azonban nem tartalmazhatja a személyek személyiségének számos aspektusát, pontosan a személyiség és annak lehetséges sérelme szerteágazósága és megszámlálhatatlansága okán. A felperes ezen nevesített személyiségi jogok közül a személyi szabadságának és jóhírnevének megsértését tételezte, és emellett az emberi méltóságának sérelmét állította.

[47] Az Alaptörvény II. cikke alapján az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az Alaptörvény az emberi méltósághoz való jogot, mint az emberi lét alapját az élethez való joggal egységben fogalmazza meg, és minden ember jogát elismeri az emberi méltósághoz. Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva - a klasszikus megfogalmazás szerint - az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. [64/1991. (XII. 17.) AB határozat] Az általános személyiségi jog „anyajog”, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható. [8/1990. (IV. 23.) AB határozat]

[48] A felperesnek az emberi méltósághoz való joga sérült akkor, amikor a személyi szabadságának korlátozásán túlmenően vele szemben olyan rendőri intézkedést alkalmaztak, amely a megalázó bánásmód tilalmába ütközött. Egyrészt akkor, amikor a felperest jogszerűtlenül előállították, ruházatát átvizsgálták, levetették vele a cipőjét a munkahelye előtt és azt az aszfalthoz kellett ültögetnie, valamint akkor, amikor úgy gyanúsították meg bűncselekmény elkövetésével, hogy a közölt cselekmény alkalmatlan volt a felhozott bűncselekmény megállapítására. A bíróság a felperesi érvelést teljes mértékben osztotta a felperes emberi méltósága sérelmének vonatkozásában. A bíróság figyelembe vette a az EJEB gyakorlatát is e körben, amely alapján embertelen bánásmód lehet többek között az olyan bánásmód, amely

szándékos, hosszabb ideig tart és testi sérülést, vagy komoly fizikai vagy mentális szenvedést okoz, és egyúttal azt az EJEB gyakorlatot is, miszerint az ilyen eljárást megalázónak is kell tekinteni, mert az a sértettben a félelem, a fájdalom és az alsóbbrendűség érzetét kelti, ami alkalmas a megalázásra és esetlegesen a fizikai vagy erkölcsi ellenállásnak a megtörésére is (pl. Ireland v. the United Kingdom, 18 January 1978, Smith and Grady v. the United Kingdom, nos. 33985/96, 33986/96, Kudla v. Poland no. 30210/96). A bíróság figyelemmel volt az EJEB azon gyakorlatára is, hogy a sérelmezett bánásmód nyilvános jellege lényeges és súlyosító tényező, valamint, hogy önmagában az is „elégletes” a jogsértéshez, ha a sértett a saját szemében válik megaláztatottá akkor is, ha mások a megalázó intézkedést nem észlelik.

[49] A bíróság azt is értékelte e körben, hogy a felperessel szemben megalázó bánásmódnak több szemtanúja is lehetett, azt láthatták a járókelők és az óvodába járó gyerekek szülei is, valamint előállítása közbeni cipő és zokni nélküli várakozásának a rendőrkapitányságon tartózkodó személyek. A fentiek alapján a bíróság megállapította a felperes emberi méltóságának sérelmét mindkét e körben a per tárgyává tett cselekmény vonatkozásában.

[50] A felperes a tájékoztató levéllel kapcsolatos kereseti kérelmében a jóhírnévhez való jogának megsértésének megállapítását kérte.

[51] A Ptk. 2: 45. § szakaszának (2) bekezdése alapján a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel. A jóhírnév megsértése a jó- vagy rosszhiszeműségre tekintet nélkül is megállapítható, az objektíve valótlan tényállítás azonban csak akkor minősül jogsértőnek, ha a közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. (Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.414/2019/5-II.)

[52] E körben az alperes arra hivatkozott, hogy a levélben jóhírnevet sértő valótlan tényállítás nincs, a szöveget egészében kell figyelembe venni, amely helytálló, hiszen az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) által eredetileg a sajtó-helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásokban rögzített vizsgálati szempontokat. Ennek megfelelően a PK 12. számú állásfoglalás II. és III. pontja értelmében a kifogásolt közléseket a maguk összességében kell értékelni. Az értékelésnél tekintettel kell lenni a szöveg összefüggéseire és társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A szöveget nem konkrét megjelenési formája, hanem tényleges tartalma szerint kell megítélni. A jogosult személyének megítélése szempontjából, közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Vélemény-nyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos, vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja.

[53] A vélemény és a tényközlés elhatárolása a bírói gyakorlatban kiforrott. A BDT.2012.2653. számú jogeset is utal rá, hogy a tény a való világ része, annak valamely objektív - az emberi tudattól független - mozzanata, a múltban létezett vagy a jelenben létező érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történet vagy cselekvés. A vélemény ezzel szemben szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értéktétele, következtetés. A tény valósága bizonyítható vagy cáfolható, ezzel szemben egy adott véleménnyel lehet azonosulni, vagy attól elhatárolódni, de ahhoz a valóság kritériuma nem kapcsolható. Amint arra az Európai Unió Bírósága a Csánics Kontra Magyarország ügyben hozott ítéletében rámutatott, „különbséget kell tenni a tényállítások és az értéktételek között abban a tekintetben, hogy míg a tények fennállása bizonyítható, addig az értéktételek valóságtartalmának bizonyítását előíró követelmény teljesítése általában lehetetlen, s az ilyen követelmény előírása sérti a véleményadás szabadságát”. Vitás esetben tehát

a tényállítás és a véleménynyilvánítás elhatárolása az ún. bizonyíthatósági teszt alapján történhet, amely szerint az a közlés, amelynek valósága vagy valótlansága bizonyítható: tény; amelynek valóságtartalma nem bizonyítható, az vélemény.

[54] A bíróság álláspontja szerint a szöveg egészét tekintve arról nyújt tájékoztatást -a szavak hétköznapi, általános jelentését tekintve-, hogy a felperest bűncselekmény elkövetőjeként azonosították a zaklatás miatt folyamatban levő eljárásban, ez tényállítás, hiszen azt mondja ki, hogy a folyamatban levő büntetőeljárásban kiderült, hogy a felperes a bűncselekmény elkövetője, amely tényállítás, hiszen bizonyítható. Köztudomású tény, hogy valótlanul állítani azt valakiről, hogy bűncselekményt követett el, az a közmegítélés szerint alkalmas arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Ezen közlés tehát sérti a felperes jóhírnevét.

[55] A levél azon része, mely szerint a felperes viselkedése negatív hatással van lakókörnyezetére, a közlő véleménye a fentiek szerint, mivel objektíve nem bizonyítható, emiatt a felperes jóhírnevét nem sérti, amelyre tekintettel keresetének ezen része megalapozatlan.

[56] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontja alapján, akit személyiségi jogában megsértenek, a jogsértés ténye alapján - az elévülési időn belül - az eset körülményeihez képest követelheti azt, hogy a jogsértő adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot.

[57] A felperes a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésében meghatározott objektív jogkövetkezmények közül maga választhat. Az elégtételadási kötelezettségben a személyiségi jogi szankciók erkölcsi jellege igen hangsúlyosan mutatkozik meg. Lényege abban áll, hogy a jogsértőt arra kötelezi a bíróság, hogy ismerje el cselekményének jogsértő voltát, és egyben juttassa kifejezésre megbánását, kövesse meg a sértettet. Személyiségi jog megsértése esetén egyidejűleg helye lehet több felróhatóságtól független szankció alkalmazásának is és a bíróság az eset összes körülményeinek figyelembevételével dönti el, hogy indokolt-e az érvényesíteni kívánt jogkövetkezmény alkalmazása. (PJD2016. 20.)

[58] A bíróság megállapította, hogy a felperes által kért bocsánatkérő levél alkalmas a felperest ért erkölcsi, lelki bántalmak kompenzálására, ezért a kért jogkövetkezmény alkalmazása indokolt.

[59] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés kimondja, hogy a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire - különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára - a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A Ptk. 6:540. § (1) bekezdése szerint, ha az alkalmazott a foglalkoztatására irányuló jogviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, a károsulttal szemben a munkáltató a felelős. A fentebb megállapított jogsértésekre tekintettel a sérelemdíj jogalapja fennáll, és annak megfizetésére az alperes köteles.

[60] A sérelemdíj mértéke körében a bíróság alapul vette, hogy Ptk. 2:52. § (3) bekezdés rendelkezései szerint a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egyösszegben határozza meg. A sérelemdíj összecszerúsége körében a bíróság értékelte, hogy a felperessel szembeni rendőri intézkedés megalapozatlanul, az arányosság szabályainak teljes figyelmen kívül hagyásával került sor, nyilvános helyen, sőt, a felperes munkahelye előtt, az utcán. A felperessel szembeni rendőri

intézkedés, a megalapozatlan gyanúsítás sértette a felperes emberi méltóságát, benne a félelem és megalázottság érzete alakult ki és a rendőrökkel szembeni bizalma megingott. A levéllel kapcsolatos jogsértés nyomán a felperesnek azon szándéka is veszélybe kerülhetett, hogy a bérelt lakást megvásárolhassa. A felperes által kért sérelemdíj összecszerúségében nem eltúlzott, az arányos az őt ért sérelmekkel és a kialakult bírói gyakorlatnak is megfelel.

[61] Az alperes mentesülési okra való hivatkozását a bíróság nem tudta elfogadni, a kimentés körében az alperes bizonyítást nem ajánlott fel. A kimentés körében a bíróság visszautal a jogalap körében kifejtettekre, annak megismétlése nélkül. A bíróság ehelyütt csak azt hangsúlyozza, hogy az a cselekménysorozat, amely a felperes egyszerre több személyiségi jogát sértette meg, amelyet kiváltó, vagy megelőző cselekmények miatt a felperes felelőssége nem állapítható meg, szükségképp felróható az alperes nevében eljáró személyeknek.

[62] A bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felet -mivel egyetlen mondat megítélésében volt alaptalan a felperes keresete- kötelezte a perköltség megfizetésére, amelyet a felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a Pp. 79. §-nek megfelelően számított fel. A perköltség az ügyvédi munkadíjból állt, amelyet a felperes képviselője az 5. sorszám alatt csatolt beadványában foglaltak szerint számított fel, amely arányban állt a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[63] A tárgyi illetékfeljegyzési jogra tekintettel le nem rótt illeték a pervesztes alperes személyes illetékmentessége folytán az állam terhén marad a Pp. 84. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel az Itv. 5. § (2) bekezdésére is.

[64] Az ítélet ellen a Pp. 233. §-a alapján fellebbezésnek van helye, melynek határidejét a Pp. 234. § (1) bekezdése rögzíti. Az előzetes végrehajthatóság a Pp. 362. § (1) c) pontjában foglaltakon alapul.

Budapest, 2025. május 14.

dr. Szőke Zsuzsanna s.k.

bíró

